

Іван Сенько
Ольга Фабрика

**НАРОДНА ХОРОВА КАПЕЛА
“ЛЕМКОВИНА”**

Творча біографія колективу

**Всеукраїнське товариство “Лемківщина”
Львівська обласна організація Всеукраїнського Товариства “Лемківщина”
Фундація дослідження Лемківщини у Львові
Бібліотека Лемківщини, ч. 23.**

**Іван Сенько
Ольга Фабрика**

НАРОДНА ХОРОВА КАПЕЛА “ЛЕМКОВИНА”

Творча біографія колективу

“Каменяр”
Львів
2004

ББК 85 314
Н30

Фотоальбом

Вступне слово Івана Красовського
Авторський текст Івана Сенько та Ольги Фабрики
Фотографії Романа Фабрики та з сімейних архівів учасників хору

Присвячується 60-річчю депортациї Українців
з підляських земель Польщі
та 35-річчю Народної хорової капели "Лемковина"

4905000000=44
Н ----- Без оголошення
203

ISBN 5-7745-0995-8

© Іван Сенько, Ольга Фабрика, текст, упорядкування, 2003

© Роман Фабрика, фото, 2003

© Іван Красовський, вступне слово, 2003

ВСТУПНЕ СЛОВО

«Лемковина»... Безмір ніжності, любові і поваги вкладають шанувальники пісенного мистецтва лемків, вимовляючи цю назву, «Лемковина» — відомий в Україні і далеко за її межами славний народний хоровий ансамбль, який забезпечив невмирущу славу лемківській пісні. А вона повна сердечної задушевності, тонкого ліризму, глибокого почуття радості або життєвої журби.

У лемківському краї співають не лише люди, а й сама природа. Спів жайворонка переплітається з багатоголосим дзорчанням гірських потічків, шумом ялиць та смерек, утворюючи неперевершену симфонію звуків. Звідси черпали музичність і самі лемки. Після депортациї (1944-1947 рр.) з позбавленими батьківщини лемками залишилася їх пісня. Однак компартійні «сторожі спокою» змушували переселенців мовчазно зносити нові панцирні повинності, критися зі своїми етнографічними особливостями. Тож лемки нишком сходилися на вечорниці, щоб обговорити свої проблеми, вирішити, як розповісти світові про рідну історію, рідну пісню.

Початок 50-х — період пробудження активності колишніх репатріантів. У Львові виросла лемківська інтелігенція: лікарі, педагоги, митці, вчені різних

наукових галузей. У 1952 році музичне училище закінчили майбутні славетні лемківські співачки — сестри Даниїла, Марія і Ніна Байко. Земляки покладали на них великі надії. І відомі лемкині з Яблониці не підвели.

1954-1956 роки стали цікавою сторінкою в історії культури лемків. Тоді, у моєму скромному помешканні по вулиці Глібова, 2 сходилися люди, яким дорогою була рідна Лемківщина. Це композитор і філолог Роман Соболевський, ті ж сестри Байко, економіст Любомир Олесневич, математик Ілля Чулик, суспільний діяч Петро Когут, різьбяр Василь Одрехівський, Андрій Сухорський та інші.

Бесіди точилися спочатку навколо теоретичних проблем: як створити лемківський хор у Львові, яким чином, не викликаючи роздратування у партійних властей, познайомити громадськість з історією та культурою етносу. Такі вечори завершувалися звичайно самодіяльними концертами лемківських пісень. Співали народні артистки Байко, решта, як могли, допомагали їм.

І ось у 1956 р. з'явилася перша стаття про лемків у газеті «Ленінська молодь». Наступного року на історичному факультеті Львівського державного

університету я успішно захистив дипломну працю «Визвольний рух на Лемківщині у XVII столітті». Незабаром журналіст-лемко Семен Сиско опублікував у пресі матеріал «Створити лемківський хор у Львові». Публікація відіграла позитивну роль. Почалися практичні кроки на шляху до створення співочого колективу. Помітне значення у цій справі відіграли співачки Байко, композитор Анатолій Кос-Анатольський, відомий диригент Роман Кокотайло, лемківський актив. Звернення до управління культури врешті-решт дали результат. Зустрічі з майбутніми учасниками музичного колективу відбувалися у селищах Рудно, Зимна Вода, у Львові. Значна заслуга в утворенні хору належить Павлові Юрковському, Федору Нацику, родинам Дмитра Байси, Дмитра Головатого та іншим. Восени 1969 року було створено лемківський хор «Лемковина».

Подібно до інших суспільних явищ, хоровий колектив пережив злети, а у наш складний час — певний занепад. Спричинилися до цього різні фактори. Основним, очевидно, є той, що поступово з колективу відходять люди старшої генерації, переконані ентузіасти своєї справи.

Тридцятилітній життєвий шлях «Лемковини» читач зможе відстежити на сторінках дослідження Івана Сенька та Ольги Фабрики «Народна хорова капела «Лемковина». Це справжня творча біографія

колективу. Слід зазначити, що праця написана добайливо й переконливо, насычена почуттям любові до колективу капели. Її автори — довголітній староста хору та аспірантка, яка працює над кандидатською дисертацією, присвяченою духовній спадщині лемків, їх культурній діяльності у другій половині ХХ ст. Автори глибоко вивчили творчий шлях капели «Лемковина».

Пропоноване видання має не лише пізнавальну, але й науково-дослідницьку цінність.

ІВАН КРАСОВСЬКИЙ

КОЛИСКА “ЛЕМКОВИНИ” – СЕЛИЩЕ РУДНО

Минуло понад три десятиліття з часу заснування хорової капели «Лемковина». Кажуть, що починалося все ось так. Восени 1969 року зібралися в селищі Рудно (біля Львова) його мешканці-лемки, щоб порадитись як зберегти від асиміляції унікальну, винятково багату лемківську культуру. Як розповісти про неї, популяризувати її в Україні, за її межами? Пропонувалися різні варіанти вирішення проблеми. Та врешті-решт дійшли висновку, що добре було б організувати співочий колектив. Адже у пісні чи не найповніше відображається вся духовна палітра народу.

Що ж до лемківського музичного фольклору, то він настільки багатий, що дивує увесь світ. Недаремно вчені-фольклористи та етномузикознавці присвятили йому чимало праць, збирали і збирають його пісенні взірці. Варто лише згадати фундаментальну працю академіка Філарета Колесси «Народні пісні з галицької Лемківщини» (1929 р.), «Лемківські пісні» Ярослава Баранецького (1941р.). Вийшли друком лемківські пісенники Михайла Соболевського (1967р.), Івана Майчика (1967 і 1984рр.), Ореста Гижі (1972р.), Богдана Дрималика (1970р.). У своїй творчій роботі, як до фольклорного першоджерела, до лемківської

пісні звертались львівські композитори Микола Колесса, Євген Козак, Анатолій Кос-Анатольський. Таким чином задум створити хоровий колектив, що присвятив би свою діяльність лемківській пісні, був цілком логічним і потрібним.

Отже, у 1969 році при будинку культури у селищі Рудно об'єдналися палкі прихильники лемківської пісні. Виникла хорова капела «Лемковина».

Ініціаторами створення лемківського хору та його активними учасниками були перший староста Павло

Один із перших концертів 1972 р.
Керівник Михайло Мокрецький

Перший виступ на телебаченні, 1973 р.

Керівник Ігор Циклінський.

Зустріч з композитором А. Кос-Анатольським, 1979 р.

Юрковський, філолог і самодіяльний композитор Роман Соболевський, хористи Федір Нацик, Стефанія Кузяк, родини Дмитра Байси, Дмитра Головатого.

Ідею створення лемківського співочого колективу підтримали композитор А. Кос-Анатольський, сестри Байко, а також культурно-громадські діячі Петро Когут, Любомир Олесневич, Михайло Донський, Іван Желем, Іван Красовський та інші.

Першим художнім керівником і диригентом хору "Лемковина" був старійшина львівської диригентської школи Роман Кокотайло (1969–1970 рр.). Після нього з колективом хору працювали диригенти Михайло Мокрецький, Тарас Матвіїв, Ігор Циклінський. Саме у цей час відбулося утвердження колективу, почалися концертні виступи, виступи на радіо й телебаченні, участь у фестивалях, конкурсах тощо.

Ось як сьогодні, через гони літ, пригадує свою працю з капелою «Лемковина» колишній її диригент, а нині директор Івано-франківського музичного училища ім. Д. Січинського, заслужений діяч мистецтв України Михайло Мокрецький:

«Моє перше знайомство з цим хором, з лемками, відбулося весною 1970 року. Я тоді завершував навчання у Львівській державній консерваторії

ім. М.Лисенка і у вільний час керував хором на одному з промислових підприємств у с.Водяне поблизу селища Рудно. Пригадую, як після однієї з вечірніх репетицій до мене підійшла хористка Стефанія Кузяк і запропонувала мені бути диригентом їхнього лемківського самодіяльного хору, який був нещодавно створений. Старостою обрали Павла Юрковського, а серед активних хористів особливо виділявся самодіяльний композитор Роман Соболевський. З великою приємністю сьогодні пригадую, як після першого виступу «Лемковини» під моєю орудою дружина і діти нині світлої пам'яті Михайла Соболевського, подарували мені збірник «Лемківські співанки», які він зібрав і упорядкував. Невеликим тиражем ця книга побачила світ у видавництві «Музична Україна» в 1967 році. Пізніше у своїй творчій праці я не раз використовував твори, поповнював репертуар капели побутовими, жартівливими, весільними, обрядовими, вояцькими піснями, видрукованими у цьому чудовому пісеннику. До речі, у моїй домашній бібліотеці це видання й досі на чільному місці. І не тільки тому, що це моя молодість, мої перші самостійні кроки у керуванні хоровим колективом, але і тому, що цей пісенник, на моє глибоке переконання, продовжив працю видатного українського композитора, вченого і дослідника

музичного фольклору українського населення Карпат — Філарета Колесси. Він, а також пізніше С.Людкевич, Є.Козак, М.Колесса, Я.Ярославенко, А.Кос-Анатольський, І.Майчик, О.Гиж, Р.Соболевський та ін. зробили чимало обробок лемківських пісень.

Минуло три десятиліття, але й досі я бачу перед собою хористів капели, які зі слізами на очах виконували знайомі їм з далекого дитинства лемківські пісні. Вони нагадували їм про їхні оселі, гори, церкви... Наш тодішній репертуар не був такий багатий, який має «Лемковина» сьогодні. Ми виконували десь біля десяти пісень. Серед них «Дунаю, Дунаю», «А там долом, в тій долині», «Стелися, стелися, зелений барвінку» та інші.

З кожним днем, зожною репетицією, з кожним концертом «Лемковина» все міцніше ставала на ноги, утверджувала себе як непересічний, зрілий, багатоголосий хор, про який дізnavалися все ширші й ширші кола шанувальників хорового співу, лемківського фольклору.

Хочу наголосити, що на репетиції хору співаки збиралися не тільки з біжніх сіл, але й зі Львова, Пустомитів, Любеня Великого, Городка та інших містечок на Львівщині. Усі вони з гордістю називалися русинами. І я, хлопець з прикарпатського Обертина, часто замислювався над трагічною

долею лемків, які пережили трагедію насильницького переселення з рідних місць, але не втратили своїх коренів, не забули, не зrekлися своїх звичаїв, обрядів, пісень, танців. І я безмежно вдячний долі і Всевишньому, що в свої молоді роки мав можливість доторкнутися серцем до пісенних лемківських джерел, до багатющої фольклорної криниці.

З хором «Лемковина» мені довелося пропрацювати якихось півтора року. Я тоді закінчував Львівську консерваторію ім. М. Лисенка, і мене чекало нове місце праці в Івано-Франківську — керівництво Гуцульським ансамблем пісні і танцю обласної філармонії. Мені відомо, що після мене з колективом працювали Тарас Матвіїв, Ігор Циклінський. З великим жалем я прощався з лемками, з капелою. На згадку капеляни подарували мені іменний годинник з дарчим написом та камертон. Ці дарунки й досі служать мені, нагадуючи про чудових людей, справжніх патріотів, дзвінкоголосих хористів, які не за власною волею залишили рідні Бескиди, але й у Галичині не втратили своєрідного почуття гумору, закохалися у зелені Карпати, у місцеву природу, зберігаючи при цьому неповторний мелос лемківських пісень».

У різні роки склад «Лемковини» змінювався від 45 до 80 осіб. Тут співали сім'ями, родинами.

Наприклад, п'ятеро із родини Байсів, п'ятеро із родини Камінських, семеро Головатих, четверо Кушнірів, по троє представників від родин Сеньків та Стефанків.

Хочеться із вдячністю згадати тих уже небагатьох ентузіастів, які були в хорі з самого початку його існування і працюють у ньому й нині. Це Андрій та Ольга Байси, Ганна Головчак, Лідія Гурей, Тереза Кищак, Ганна Щерба.

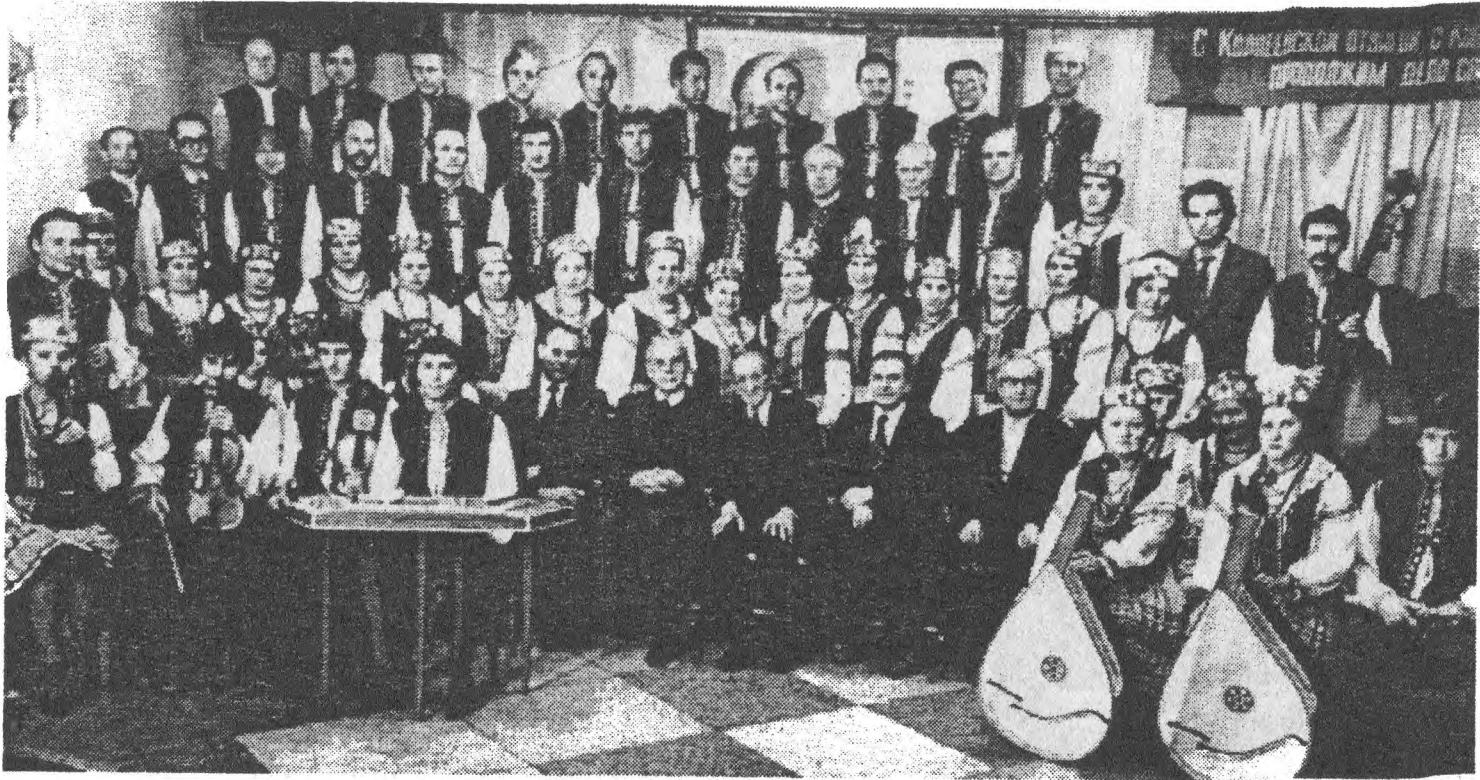

Виступ «Лемковини» після присвоєння їй почесного звання
“Самодіяльна народна хорова капела” (1978 р.)

ПІСЕННІ МАРШРУТИ “ЛЕМКОВИНИ”

Від січня 1975 року і по грудень 1997 року керівництво хором «Лемковина» здійснював Іван Кушнір – вихоць з лемківської землі з села Бонарівки, який не лише чудово розумів зміст і форму лемківської пісні, її самобутність та ліричну суть, але, що головне, був душевно зв'язаний з пісенно-фольклорним мистецтвом рідного краю. Він з великою відповідальністю за художній рівень колективу поринув у багатий світ лемківської пісні. При цьому капела з року в рік мужніла та зростала. Уже в 1978 році за успіхи в освоєнні репертуару, високий мистецький рівень та активну концертну діяльність колективу присвоєно почесне звання «Самодіяльна народна хорова капела».

У 1979 році до 10 - річчя колективу при «Лемковині» було створено оркестрову групу гудаків, що її тривалий час очолював філолог Зеновій Булик, а в останні роки керівником цієї оркестрової групи був викладач музичного училища Нестор Сорока. Залучення до колективу “гудаків” дало можливість розширити репертуар, збагатити виконавські можливості й пожвавити концертну діяльність. Концерти відбувалися на різних сценах Львова та області. З великою теплотою виконавцям аплодували на Івано-Франківщині, Тернопіллі, у Закарпатській області, у Києві в музеї народної

Творча зустріч з інтелегенцією Львова, 1981 р.

Захоплюючі поради письменника Дмитра Бедзика, 1981 р.

Виступ у концертному залі філармонії. “Лемковині” – 10 років. Львів, 1980 р.

архітектури та побуту на фольклорному святі “Гей, Карпати!” Варто зауважити, що в окремих містах капела побувала по 3-4 рази. Це Борислав, Самбір, Івано-Франківськ, Калуш, Тернопіль, Монастириська та інші.

На запрошення естонського міністерства культури у 1986 році хористи «Лемковини» виступали на святі пісні у місті Рапле. Це була прекрасна зустріч представників двох народів, двох культур. Естонці прийняли лемковинців щиро і з радістю. А невдовзі прибув до Львова в гості до «Лемковини»

хор із Рапле. Мов квіти в живому вінку переплелися українські та естонські народні пісні у спільному концерті.

У 1987 році газета «Радянський педагог» у статті «Незабутня зустріч» писала: «На концерті в Дрогобичі прозвучали такі пісенні перлинини як «Ой зацвили фіялочки», «Ліщина-ліщина», «Нич не маме», «Юж мелем», «Горіла липка» та інші. У них відчувається тихий шепті лісових борів, жеботіння гірських потічків і гомін вечірнього лемківського села. Прадідівські пісні глибоко запали в серце, і

“Лемковина” в Естонії на відкритті співочого поля
в м. Рапле, 1986 р.

струни його й досі бриняТЬ тими самобутніми наспівами”.

Після концертної поїздки по Тернопільщині 1988 року в газеті “Вільне життя” тернопільський музикознавець І.Краснопольський так охарактеризував колектив: “Концерти цього хору користуються незмінним успіхом у найширших кіл слухачів. Любов до співу, доброзичлива атмосфера, хвилюючі зустрічі з шанувальниками хорової музики – все це об’єднало різних за фахом і віком аматорів у єдиний згуртований колектив. Хор очолює молодий диригент Іван Кушнір. Це людина, закохана у свою справу, у свій хор, який вже цілком усталений, за художнім рівнем професійний, а його вокальні можливості нагадують славнозвісні “Мазовше” і “Шльонск” з Польщі.

Зустріч з хористами м. Рапле, 1981 р.

“Лемковина” на фольклорному святі “Гей Карпати”, 1984 р.
у Києві

Хористи "Лемковини" між концертами на відпочинку,
Київ, 1984 р.

Лемківські гудаки. Керівник Зеновій Булик, 1985 р.

Хористи "Лемковини" після концерту в с. Жирава.

Капела «Лемковина» постійно брала активну участь в громадському житті міста Львова та області. Стали традиційними виступи на обласних святах «З народної криниці», «Червона калина», «Свято лемківської культури», «Свято зими», виступи з програмою «Різдво Христове» на сценах Львова та телебаченні.

За сумлінну і плідну працю капела «Лемковина» була неодноразово відзначена:

1976 р. - дипломом І ступеня Всесоюзного фестивалю самодіяльної творчості.

1978 р. - присвоєно звання «Народна».

1984 р. - дипломом лауреата республіканського телеконкурсу «Сонячні кларнети».

1985 р. - спілка композиторів нагороджує капелу дипломом лауреата ІІ Всесоюзного фестивалю художньої творчості.

1987 р. - капела «Лемковина» отримує диплом Всесоюзної фірми «Мелодія».

Невпинно вдосконалюючи виконавську майстерність, збагачуючи репертуар новими народними перлинами, капела «Лемковина» привертає щоразу більшу увагу діячів культури в Україні та поза її межами. На прохання наших земляків з-за океану радіо та телебачення включають у свої передачі для українців з-за кордону кращі твори капели.

У 1985 році на замовлення товариства «Україна» було знято фільм «Ой, верше мій, верше» за участю капели «Лемковина».

Очевидно, що маловідомою є і така деталь у біографії хору «Лемковина»: у 1986 році Всесоюзна фірма грамзапису випустила спеціальну платівку для українців за рубежем «Привіт з України». Тут поруч із записами уславлених колективів України (Черкаського народного хору, Державної капели бандуристів, українського народного хору ім. Григорія Версьовки та інших професійних виконавців) є пісня «Юж мелем» у виконанні «Лемковини». Отже,

капела вже тоді мала великий авторитет серед шанувальників українського народного мистецтва.

А в 1987 році Українська студія документальних фільмів зняла стрічку «Співає «Лемковина», що вийшла на екрані країни в 1988 році і була закуплена українськими установами діаспор у США та Канаді.

Особливою подією для хору був запис двох грамплатівок на Всесоюзній фірмі «Мелодія». У 1986-1987 рр. вийшла двома тиражами платівка «Співає «Лемковина», а вже через рік – друга під назвою «Заграй мі, гудачку». Загалом записано 30 пісень нашої фольклорної скарбниці. За це фірма «Мелодія» нагородила капелу Дипломом І ступеня.

За висловом Івана Желема, автора вступного слова до видання другої грамплатівки «Заграй мі, гудачку»: «Лемківські співанки в своїй художній сутності близькі до загальноукраїнського фольклору, проте мають і свої особливості - своєрідну ритмо-мелодику, з опорою на мажоро-мінорну ладову систему. Нині у репертуарі капели не один десяток творів. Вони вражають оригінальністю колориту, поетичністю, лаконічністю, тонким, здоровим гумором. Подані на платівці українські народні пісні з Лемківщини – переконливий цьому приклад».

У листопаді 1989 року «Лемковина» святкувала ювілей – 20 років своєї творчої праці. Святкові вітання і великий ювілейний концерт відбулися в

Титульна сторінка грамплатівки "Заграй мі, гудачку".
1988 р.

концертному залі обласної філармонії. У рамках цього святкування капелу запрошено на Львівське телебачення. Відгукнулася і преса. Зауважимо, що це були роки, коли "Лемковина" перебувала в своєму творчому апогеї.

А ну! Пізнайте себе!

У черзі за холодною водою.

“ЛЕМКОВИНА” У БЕСКИДАХ

Знаменним для капели «Лемковина» був 1989 рік. Тоді капела вперше поїхала у Польщу на землю пращурів. То були дні, сповнені щему і хвилювання. Зі слізами на очах зустрічалися лемки з України з уже нечисленними своїми родичами - лемками Польщі. Прекрасно приймали виконавців у Горлицях, Білянці, Лосю, а на зворотній дорозі - у Перемишлі. Ця поїздка стала можливою завдяки допомозі відомого лемківського громадського діяча в Польщі поета Павла Стефанівського.

Починаючи з 1990 року хорова капела «Лемковина» щорічно бере участь у святі лемківської культури «Ватра» в с. Ждиня на Лемківщині, виступає з репертуаром лемківських пісень під відкритим небом перед багатотисячною аудиторією своїх краян. Вони з'їжджаються на це свято з усіх кінців світу: Польщі, України, Словаччини, Німеччини, Югославії, США та інших держав. Виступи капели на «Ватрах» транслюють польське і українське радіо та телебачення.

Перебуваючи на «Ватрі», лемковинці постійно співали св.Літургію в церкві сусіднього із Ждинею села Гладишів або безпосередньо на ватряному полі. У богослуженні брали участь багато священиків. Серед них часто і вісімдесятічний отець-митрат Степан Дзюбина.

Ось, які ми... Музей архітектури, побуту, 1989 р.

Учас ватряних концертних виступів доля зводила одночасно на сцені дві «Лемковини»: нашу і «Лемковину» з Білянки, що поблизу Горлиць під керуванням досвідченого знатця лемківської пісні, композитора і скрипаля Ярослава Трохановського.

Неначе могутній весняний грім лунало над Бескидами: "...В Карпатах днес народ воскрес і право його не згине..." (з композиції Я.Трохановського «На Лемковині»). Або спільне виконання рідної кожному лемкові (і не лише!) «Ой

верше, мій верше”, яким найчастіше завершувалися ватряні дійства, коли на душі ставало якось сумно й тривожно. Ця тепла, проста й водночас така багата мелодія глибоко щеміла в кожному серці, а слози мимоволі зрошували освячену ватряну землю. Особливо в доданих хористкою Ганною Щербою рядках:

*Бо лемківски горы,
Долины прекрасны
Не можна забыти
Ны в біді, ны в щастю.*

*Буду жыти в краю
Або на чужыні,
Вас я не забуду
Навет в домовині...*

Відомий лемківський поет, громадський діяч і щирий прихильник «Лемковини» Іван Желем 19 серпня 1984 року опублікував у «Нашому слові» зворушливу статтю «Дві «Лемковини» - дві посестри творчі». Тут автор фахово, всесторонньо аналізує репертуар двох лемківських ансамблів та їх виконавську манеру.

Не зайвим буде нагадати читачеві, що «Лемковина» з Білянки в 1990 році здійснила велике

Хор “Лемковина” у Шевченківському гаю. Львів, 1985 р.

творче турне за океан. Їй захоплено аплодували українські громади у багатьох великих містах США та Канади.

На жаль, нашій “Лемковині” не поталанило показати свої творчі здобутки слухачам на далекій американській землі.

Побувала “Лемковина” з Польщі і у Львові, у 1990 році, коли тут проходив Міжнародний фестиваль українського фольклору “Громада”. Відбулась тоді в Рудно щира, творча зустріч двох мистецьких посестер.

“ЛЕМКОВИНА” КОБЗАРЕВІ

Упродовж усього свого творчого шляху “Лемковина” піснею несла людям безсмертне Шевченкове слово.

Незабутньою була поїздка капели весною 1990 року у Шевченківський край – в Моринці, Керелівку. (Далі просуватись по Черкащині капелі в той час було заборонено). Під час поїздки лемковинці поклонилися могилам матері, батька і діда Т.Шевченка, де співали «Вічну пам’ять» та молитву «Отче наш».

Концерти хору відбувались при переповнених залах. Після високоідейного вступного слова поетеси Любові Горбенко “Лемковина” звучала піднесено, впевнено і разом з тим ніжно і музикально, співаючи Кобзареві пісні та патріотичні твори під синьо-жовтим прапором на сцені. Зважмо, це ще квітень 1990 року. Краяни великого Тараса не сподівались почути такий сміливий виступ. Будучи спочатку настороженими, з кожним номером сміливішали. І в кінці концерту розчулені, з широкою вдячністю, зі слізами на очах несли на сцену велики оберемки живих весняних квітів. І, як нині, пригадується, просили виконати їм хоч декілька духовних творів.

Після концертів у цих селах у газеті «У тім найкращому селі» під фотографією капели були надруковані такі рядки:

На могилі Т. Шевченка, Канів, 1990 р.

...Із шумного часопліну
Вихопімо прегарну мить
Спогадаймо “Лемковину”
Хай у душах защемить...

І друга цитата з цієї статті: "...Ще два такі концерти у Ватутіно та Звенигородці, — зронив хтось із райкомівців, — і нам тут робити нічого".

Під час гастролей «Лемковини» на Шевченкову землю дійсно виникла така патріотична атмосфера,

Біля хати Т. Шевченка. Моринці, 1990 р.

Хор біля музею Т. Шевченка. Керелівка 1990 р.

що райкомівці злякалися. І було від чого. Адже у ніч після концерту на димарі комунальної котельні вперше в Керелівці замайорів синьо-жовтий прапор України. Вранці жителі села піднесено і гордо дивились на цей прапор, а партійні керівники заметушились... Тож хористам довелось покинути Черкащину.

Дорогою додому капела на прохання представників Народного руху все ж таки заїхала у Лисянку і, використавши першотравневе зібрання людей, ще одним зворушливо-патріотичним концертом біля пам'ятника Кобзареві прощалась з Шевченковим краєм. З душевним трепетом міцно і могутньо, хоч ризиковано, хористи карбували "Ще не вмерла Україна" і "Боже великий, єдиний".

Друге перебування капели в Шевченковому краю відбулося 8 – 10 березня 1994 року. Тоді капела відвідала Канів, Керелівку, Моринці, Будище, музей-садибу Івана Нечуя-Левицького в селі Млієві.

Але про Канів окремо. У ці дні відбувалося святкування 180 роковин від Дня народження Великого Кобзаря. До могутнього акорду хорових колективів з усієї України додався і лемковинський голос. На могилі Кобзаря Патріарх УАПЦ Димитрій відправив панахиду за участю нашого хору.

Хто хоч раз побував у такі моменти на святому місці вічного спочинку нашого генія Т. Шевченка, той

до кінця зможе збагнути всю величавість подібних святкувань. Безсмертний дух великого Тараса огортає кожного зокрема і все велелюддя на Тарасовій горі, створюючи високу духовну піднесеність. Ми на цьому наголошуємо, бо кожен з нас відчув на собі цей небесний духовний злет.

“За всі 23 роки нашої спільної праці це був найкращий наш виступ, – згадує Іван Кушнір. Так глибоко, натхненно і водночас легко, здавалось, на безмежному диханні, безсмертні Кобзареві слова у лемковинському гурті не звучали ніколи. Крім “Заповіту”, “Ревета стогне”, “Думи мої” дух Шевченка поніс ген на Дніпро і “Сонце заходить”, “Світе тихий”, “Орися ж ти, моя ниво” та інші. Зворушливі, незабутні хвилини!”

У березневі дні щорічно “Лемковина” проводила навіть до двадцяти концертів у Львові, селях та містах області та за її межами. Вони збириали великі громади та користувалися особливим успіхом – до народу линуло слово Шевченка. Незаперечний і той факт, що тим дійствам високе ідейне навантаження надавали виступи про Кобзаря відомих літераторів та артистів Михайла Косіва, Богдана Стельмаха, Романа Кудлика, Любові Горбенко, Марії Чумарної, Юрія Брилинського, Святослава Максимчука.

Хор біля будинку культури. Лисянка, 1990 р.

Шевченківський концерт у селищі Рудно, 1994 р.

ХОРОВА КАПЕЛА “ЛЕМКОВИНА” В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Капела «Лемковина» не стояла осторонь громадського і політичного життя в роки утвердження самостійної і незалежної України. За цей період її пісенний репертуар поповнився творами духовної музики, стрілецькими, козацькими і патріотичними піснями.

У січні 1991 року лемковинці представили Різдвяне інсценоване музичне дійство на сцені Львівського політехнічного інституту. Газета «Львівський політехнік» писала про це у статті

Виступ хору “Лемковина” біля пам’ятника
Володимиру Далю. Луганськ, 1990 р.

«Боже, поверни нас у Лемківщину»: “Концерт був Різдвяний і настрій святковий. А публіка щедра на добре слово і усміхнена. Належиться добре слово керівникові «Лемковини» за підняті наші нові культурні пласти: вперше виконану у Львові коляду В.Барвінського «Быв Святий вечер» та старі лемківські «Бог предвічний», «Видит Бог»... Лемківський вертеп особливо зворушив публіку, коли всі добре сили його прохають небеса: «Боже, поверни нас у Лемківщину!» А в різдвяний час 1992 року на Львівському телебаченні капела “Лемковина” здійснила велике театралізоване дійство під назвою “Лемківське Різдво”, максимально використавши, традиції святкування Різдва Христового в рідному краю. Упродовж кількох років ця передача повторювалася в програмах телебачення.

19 – 20 жовтня 1991 року капела концертувала в Перечині Закарпатської області, зустрічалася з місцевим жіночим колективом «Лемківчанка» села Зарічево. На знак пошани і дружби «Лемковина» подарувала працівникам закарпатського лемківського музею мармурову плиту з викарбуваною його назвою.

Перед референдумом 1991 року при допомозі НРУ капела здійснила концертно-агітаційні поїздки на Харківщину та Луганщину. Загалом проведено тоді 13 виступів у різних місцевостях цих областей. У Луганську виступати дозволено було лише у парках, скверах та, як виняток, в одній військовій частині. Усупереч заборонам, лемковинці співали пісні-реквієми у місцях поховання жертв масових убивств, розстрілів мирного населення більшовиками.

11 – 16 березня 1992 року «Лемковина» здійснила поїздку до Криму. Відбулися концертні виступи в середніх школах, у санаторіях, у вищих учебних та військових закладах. Ці концерти мали чітко ідейно-національне спрямування і, слід відзначити, сприймалися доволі приязно.

У газеті «За вільну Україну» (31 березня 1992р.) у статті під заголовком «Десант в Криму» говорилося, що «десант львів'ян» користувався великим успіхом. Всюди його приймали привітно.

Підсумовуючи згадані виступи «Лемковини» у східному регіоні, у Криму, на Закарпатті, з гордістю можна констатувати, що вони проходили вдало, піднесено. Усюди до хористів підходили слухачі, дякували. Відчувалося, що спів капели є потрібним.

З кожним роком капела здобувала все більшу популярність і серед мешканців Львівщини. Її широко

запрошували на різні події державного, політичного, громадського життя. 7 травня 1994 року капела виступала на «Заньківчанських вечорах» у Львові. Це була зустріч громадськості міста з українським письменником, багаторічним політв'язнем Євгеном Сверстюком. А вже через рік на тій же сцені — у театрі ім. Марії Заньковецької — хористи співали стрілецькі, повстанські пісні, вшановуючи Конгрес Українських націоналістів.

Учасники «Лемковини», у більшості лемки-переселенці, повсякчас пам'ятають найстрашнішу сторінку своєї історії – насильне вигнання зі своїх споконвічних земель. Тому майже в кожному концерті поруч з веселими, танцюальними, гумористичними пісенними творами звучали І «Туга за Карпатами», «Пам'ятаю свій рідний край», «Зашуміли ліси» та інші.

Активну участь брав наш колектив у проведенні в листопаді 1994 року Днів пам'яті й скорботи приурочених до 50-річчя початку депортації українського населення з Лемківщини, Надсяння, Підляшшя та Холмщини в ході операції «Вісла».

У насичений подіями й концертами час на початку 90-их вплітається в діяльність капели дуже гарні поетично-концертні дійства – фестивалі «Бойківські фестини» (м. Турка) та «На хвилях Стрия» (с. Покрівці Жидачівського району) та інші.

Зустріч з краянами в м. Борщові на Тернопільщині, 1994 р.

Незабутньою залишилася в пам'яті хористів «Лемковини» поїздка в Борщів, що на Тернопільщині, де 24-25 вересня 1994 року відбувалася лемківська «Ватра». А запросив капелу голова лемківського осередку, мер міста Василь Тимош, лемко за походженням. Вже на кордоні Борщівського району капелу з хлібом-сіллю зустріла делегація лемківського осередку – заступник голови міста І.Дерешівський, члени правління осередку М.Худоба, К.Майор.

У неділю в греко-католицькій церкві хор співав св. Літургію, опісля відбулося покладання квітів до пам'ятників Т.Шевченку, Борцям за Незалежність України, І.Франку та полеглим у Вітчизняній війні.

«Ватра» відбулася у лісопарку «Замковий». Сцена розташувалась під склепінням дубових крон. Високим яскравим полум'ям палаха «Ватра». Свято «Ватри» відкрив хор камерної музики Борщівської музичної школи, а опісля виступив хор «Лемковина», який виконав більше десятка творів з українсько-лемківського репертуару. Колектив мав неабиякий успіх. Запам'яталося й частування різними стравами: медом, вином, кавунами, виноградом, неперевершеними лемківськими варениками.

ЗНОВ КАПЕЛИ ЧУТИ ГОЛОС...

Проголошення Незалежної Української держави створило якісно нові умови для відродження та розвитку лемківської культури, зміцнення зв'язків з українськими лемківськими громадами в зарубіжних країнах.

Сплеском творчого піднесення було запрошення “Лемковини” на традиційний фестиваль української культури до Свидника (Словаччина, 1990 рік). Учасники капели добре пам'ятають тодішні настрої серед публіки. Підбадьорена співом частина слухачів (особливо молодь) слухала виступ «Лемковини», стоячи під українським прапором. Хористів вітали вигуками «Слава Україні!».

У січні 1994 року на запрошення “Союзу українок” Німеччини “Лемковина” у складі 40 осіб виїхала на гастролі до Мюнхена. Це була хвилююча подія для капели. Дорогою хор зупинявся в Любіні на Лігниччині (Польща) у знайомих о.Михайла Жука, Романа Телепа, Василя Сподарика, які організували колективові можливість виступити з концертом. Прекрасний концерт відбувся у молодіжному театрі міста.

13 січня, вже через дві години після приїзду до Мюнхена, «Лемковина» побувала у лісоцвінтари міста, де поховані Степан Бандера, Ярослав

Стецько, багато інших видатних людей України. На їх могилах із священиком о. Мироном Мольчком (батьки священика походять з с. Біличі, що на Старосамбірщині) хор відспівав панаходу. Цього ж дня 12 хористів на запрошення української громади поїхали на вечір-Маланку в один з найкращих залів Мюнхена «Королівський», а для решти хористів організовано зустріч Нового Року в домівці української церкви Покрови Пресвятої Богородиці.

Після Архиєрейської літургії з Преосвященним Владикою Платоном Корниляком. Мюнхен, 1994 р.

У цій же церкві 14 січня, на Новий рік, св. Літургію правив Екзарх Німеччини і Скандинавії Владика Платон Корниляк за участю ще трьох священиків і хору «Лемковина». Ось що писала газета “Християнський голос”: “З перших хвилин учасники Архиєрейської святої Богослужби були захоплені співом гостей зі Львова. Можна сказати, що “Лемковина” цілком справедливо може похвалитися майстерним і глибоко-зворушливим виконанням церковного співу”.

Цього ж дня капела «Лемковина» співала св. Літургію в німецькій «кірсі» св. Боніфація. З страхом і благоговінням зайшли ми до цієї «кірхи». Тут все було для нас незвично. Височенні склепіння, велика площа собору. Все відкрито. Великий престол розташований посередині. З усіх чотирьох боків від престолу сидять і стоять миряни. Біля нього — два німецькі священики. Непокоїть думка: як за ними співати? Але починаємо свій спів духовною піснею «Heilig ist der Herr» («Господи пресвітлий»), а потім продовжуємо колядкою «Stille Nacht, heilige Nacht» («Тиха ніч, свята ніч») німецькою мовою. Після закінчення колядки присутні нагородили нас рясними оплесками. Це підбадьорило. Диригент обережно підійшов до нашого о. Мирона і той повідомив: «Співати за мною все, як звичайно, крім молитов «Вірую» та «Отче наш». Коли ми щасливо закінчили

св. Літургію, отримали знову оплески. І за кілька хвилин, окрилені, рушили до невеликого залу, де вже за якихось 10 хвилин мали співати для цих же слухачів наші рідні співанки». У залі був повний аншлаг. Лунали подяки, гратуляції. Виконавцям вручили величезні кошики троянд.

У своєму виступі-подяці голова «Союзу українок» п. Ярослава Філь сказала: "...Я горда за «Лемковину», що принесла стільки дуже приемних хвилин українським емігрантам... І не тільки емігрантам".

Наступного дня, милуючись чудовими гірськими краєвидами, капела прямувала до Штуттарта. Тут у німецькій кірсі, але вже для української громади співали Службу Божу, а опісля в церковній домівці — концерт. І знову подяки, нові знайомства, а за тим гарна весела Новорічна забава.

Далі події відбуваються дуже стрімко:

- 16 січня — неділя — виконується Свята Літургія та концерт;
- наступного дня — дві Служби Божі та два концерти, де крім музичного фольклору був присутній і тонкий лемківський гумор у виконанні хориста Андрія Байси, оповідки якого неодноразово викликали сміх і захолення публіки.

- 17 січня було днем екскурсій по Мюнхену. На запрошення Владики Платона Корниляка відвідали його резиденцію, де він дуже тепло прийняв христів, вділив їм благословення. Відтак побували на радіостанції “Свобода”, у редакції газети “Християнський голос”, в

українському Вільному університеті та українському інтернаті “Рідної школи”.

Опівночі, попрощавшись з гостинними господарями, колектив попрямував в Україну, виступивши по дорозі ще на сценах Шпротави та Лігниці (Польща).

ЮВІЛЕЇ, ФЕСТИВАЛІ, КОНГРЕСИ Й КЕРМЕШІ

Пам'ятною подією хорової капели “Лемковина” було відзначення 25-річчя її творчої діяльності. Була проведена велика організаційна робота до його святкування.

11 лютого 1995 року у залі Львівської філармонії ім. С.Людкевича відбувся великий концерт при повному аншлагу й телебаченні. Оскільки на урочистості прийшло чимало відомих людей шанувальників “Лемковини”, то разом з їх виступами-вітаннями концерт тривав чотири години. Наступного дня, після Служби Божої в лемківській церкві св. Володимира і Ольги, урочистості продовжувалися в народному домі селища Рудно. Гості, які виступали, дали високу оцінку діяльності капели «Лемковина», говорили про піднесення духу лемківського люду, його культури та невичерпність його пісенного багатства.

Запрошення на святкування 25-річчя хору “Лемковина”

Надзвичайно зворушило учасників «Лемковини» віршоване привітання громадянки Львова Лідії Соболевської-Сенчини:

...Сьпівай, Лемковино, жебы вшыткы знали,
Што лемки заєдны і откаль ся взяли.
*Сьпівайте краяны, в єдиній Родині,
Примножуйте Славу нашій Україні!*

Після ювілею колектив хору отримав новий заряд сил та енергії, і вже в березні 1995 року на запрошення ОУП побував на півночі Польщі — в Ельблонзі, Моронгу, Гданську, Бранево, Пасленку. До запрошення і поїздки спричинився Богдан Маєр — колишній співак «Лемковини» ще із шкільних років, а згодом вчитель українських недільних шкіл у Польщі. Програми концертів переважно складалися з двох відділів: першого Шевченківського, а до складу другого входили українські та лемківські пісні.

Незабутньою подією для пасленчан було Богослужіння в колишній німецькій каплиці на цвинтарі, на якому люди вперше після вигнання чули у виконанні хору св. Літургію за участю двох священиків. Того ж дня хор «Лемковина» дав концерт в міському Палаці культури. Зал на 600 місць був переповнений. Тут українські лемки-хористи почувалися особливо потрібними. Подібних виступів було шість, і вони охопили майже тритисячну аудиторію.

Того ж року ще одну поїздку до Польщі колектив здійснив після традиційної лемківської «Ватри» — у серпні місяці. Цього разу «Лемковина» відвідала західний регіон держави на запрошення Візантійсько-української парохії о. Юліяна Гойняка.

Дорогою до Шпротави хористи зупинилися у Вроцлаві, де в українській домівці відбувся невеличкий концерт. А наступного дня колектив виступав у Любську на «Концерті-огніску». Керував вечіркою директор будинку культури, магістр Лех Криховські. Середовище тут було виключно польське, однак колектив приймали чудово, тож концерт-забава продовжувався до пізньої ночі.

Велику кількість мирян зібрала «Лемковина» в селі Модле, співаючи Службу Божу в українській каплиці на цвинтарі. Серед присутніх були люди, які ніколи не чули служби українською мовою. Виступ капели викликав у них розчулення та хвилювання.

Колектив мав також концерт у цілком лемківському селі Лісці біля Любінія. Тут зустріли нас наші прекрасні друзі — організатори наших концертів — Василь Сподарик та Роман Телеп. У цьому невеличкому населеному пункті, що налічував менше як півсотні дворів, особливо тепло сприймали лемковинців. Тут і відбувся останній у цьому турне виступ хору перед від'їздом додому.

Концерт у палаці культури „ПОРТА”, м. Львів, 1987 р.

Концертні виступи „Лемковини” в час святкування її 20-річчя на телебаченні, Львів, 1989 р.

“Лемківська Ватра”, с. Ждиня, 1994 р.

Хор „Лемковина” в церкві Покрови Пресвятої Богородиці
після святої літургії. Мюнхен, 1994 р.

„Лемковина” на VIII лемківській „Ватрі”. Виступає
Петро Байса, Ждиня РП, 1990 р.

„Лемковина” після одного із концертів у Мюнхені. У
першому ряді Ярослава Філь (справа), Іван Кушнір, 1994 р.

„Лемковина” постійна активна учасниця лемківських „Ватр” у Ждині. 1995 р.

Палац культури залізничників. „Лемковина” на ювілеї поета Василя Хомика, вітає голова товариства „Лемківщина” п. Орест Чабан, Львів, 1993 р.

„Лемковина” на телебаченні. Соліст Борис Козуб, Львів, 1989 р.

Один із фрагментів на ватрянській сцені

Лемковині 25 років. Виступ у концертному залі ім. С. Людкевича,

Фрагмент концерту “Лемковини” “25-років” Солістка заслужена артистка України Галина Гавриш. Львів, 1995 р.

Фрагмент концерту “Лемковини” “25-років”. Ведуча Олена Галета

Фрагмент концерту “Лемковини” “25-років” Солістка Христина Чабан. Львів, 1995 р.

„Лемковина” на XV лемківській „Ватрі” у Ждині.

Хор „Лемковина” співає у супроводі лемківських гудаків.

На XV лемківській „Ватрі” виступає молодіжний
квартет (зліва направо) Андрій Кушнір, Наталія Березюк,
Олена Кушнір, Іван Мороз. Ждиня, 1996 р.

Керівник “Лемковини” Іван Кушнір вдячний публіці на
“Vampi-90”. Ждиня, Польща.

У лемківській церкві св. Володимира і Ольги, хор
“лемковина” співає св. Літургію, Львів, 1995 р.

Один з концертів “Лемковини” в домі Просвіти. с.
Рудно.

Після виступу на I Всеукраїнському конкурсі хорів
ім. М. Леонтовича. 1987 р.

“Лемковина” біля Української катедри в Перемишлі,
Польща, 1997 р.

Тепла розмова на лемківській „Ватрі-96” з радни
Посольства України в Польщі п. Теодозієм Стараком
передньому плані зліва направо) Теодозій Старак, Га
Щерба, Іван Сенько. Ждиня, 1996 р.

Шевченківський концерт в Домі Просвіти селища
Рудно. На передньому плані солісти хору „Лемковина”
Олег Сенчина, Олена Кушнір. Рудно, 1997 р.

Шевченківський концерт в Домі Просвіти селища Рудно, соліст Юрій Петрушко. Рудно, 1997 р.

Лемковина у Палаці „Україна” в м. Києві творчий звіт Львівщини „Духовний скарб Галичини тобі, столице України”. У центрі художній керівник хору Роман Стефанко. Київ 1999 р.

Фестиваль хорового мистецтва Івано-Франківщини в Манявському скиті. Гість фестивалю “Лемковина”. 1990 р.

Концерт „Лемковини” на ринку „Південний” під керівництвом художнього керівника Володимира Льорчака. Львів, 2000 р.

Хорова капела „Лемковина” в Керелівці біля музею Т. Шевченка, 1990 р.

Багатолюдо на ватряному полі. На передньому плані Ольга Фабрика, Левко Рега керівник хору. Ждиня, 2000 р.

Ватра, 1995 року

На ватряному полі хорист Іван Сушко. І кого це він заглянув...? Ждиня, 2000 р.

Пан Іван Красовський у доброму гуморі... І ще би? Біля нього хористка Анна Головчак. "Ватра-2000" Ждиня.

Виступає хор „Лемковина” на Хрещатику. Київ 2001 р.

На “Лемківській ватрі-2001”, Ждиня. Третій справа
Володимир Ігнатенко – народний артист України.

Виступає хор “Лемковина” на “Ватрі-2001”.
Диригує Лев Рега.

Цікаво про що пишуть у “Нашому Слові”? Читають
Іван Сушко та Федір Добровольський. Ждиня, 2001 р.

Очевидно, кожна з концертних поїздок «Лемковини» вартоє уваги і має свої особливості. Велику роль у популяризації культури етносу, у духовній підтримці земляків відіграло перебування хору в Полянах, Вільхівцях, Крампній, Дуклі на Короснянщині. Цю поїздку капела здійснила на запрошення деканату о. Юлія Кравецького з нагоди святкування 400-ліття Берестейської Унії. «Лемковина» відспівала Службу Божу в церквах Полян та Вільхівців. До виконавців підходили місцеві мешканці і висловлювали своє захоплення співом колективу. Хористи виступали в сільських клубах, а в м. Дуклі – на пристосованій сцені посеред площі Ринок. До організації гастролей у значній мірі доклався член правління товариства «Лемківщина» Володимир Ардан.

1995 – 1997 рр. виявилися на диво врожайними на концертні виступи, а особливо у святкові дні. Так, у день 4 річниці незалежності України хор побував на різних сценах чотири рази: спочатку перед колективом заводу Комунального устаткування та на фірмі “Галицькі контракти”, пізніше перед велелюдною святковою громадою Львова, яка зібралася біля пам'ятника Шевченкові, та на завершення, під вечір, у Рудно.

У цей період “Лемковина” брала також участь:

- у відзначенні 85-річчя від дня народження та

10-річчя з дня смерті Володимира Кубійовича – видатного вченого-українознавця, вихідця з Лемківщини;

- у ювілеях видатних художників Лемківщини – Никифора Дровняка та Лева Геца;

- у циклі “Заньківчанських вечорів” капела вітала своїм співом відомого фольклориста, доктора філософії Пряшівського університету (Словаччина) Миколу Мушинку у зв’язку з 60-річчям від дня народження;

- пісенно вітала з нагоди ювілейних дат громадських діячів Марію Байко, Івана Красовського, Василя Хомика, Ореста Чабана та інших.

Важливою ділянкою творчості капели є виконання Святої Літургії з духовних творів М.Вербицького, Д.Бортнянського, А.Гнатишина та інших авторів у різних церквах, а передовсім у лемківській церкві Св.Володимира та Ольги у Львові за сприянням о.Анатолія Дуди – невтомного поборника відродження лемківських звичаїв та обрядів.

Думка про організацію в Україні лемківського мистецького свята на зразок “Лемківської ватри” витала посеред лемків давно. Однією з перших спроб була вже згадувана “Ватра” в м. Борщеві, яка відбулася, на жаль, лише раз. Та цю ідею вдалося

Зустріч з громадським діячем Михайлом Дзіндзьо.
Борислав, 1993 р.

реалізувати лемківській громаді м. Борислава, організувавши барвисте свято самобутньої лемківської пісні, поезії, гумору під назвою "Кermеш". Велика подяка їм за це! Насамперед керівникам місцевого осередку лемків Іванові Ванці та Яніні Начас. Незаперечна заслуга в духовному настрої лемківської громади міста Борислава належить уже покійному сьогодні Михайлові Дзіндзьові.

Наша "Лемковина", постійний учасник "Кermешу", приспівала:

...Кermеш, кermеш, Бог тя створив,
Ей, довго я ся на тя строїв...

В останні роки лемківське свято знов переноситься на Тернопілля, де проходить у "лемківській столиці" України – Монастириськах.

Хай щастить!

1 червня 1997 року капела взяла участь у святкуванні 600-річчя заснування села Сокільники. «Лемковина» виступала разом з багатьма іншими колективами у цьому великому театралізованому святі. А вже через тиждень колектив прибув з концертною програмою до Івано-Франківська, де відбувся Другий крайовий конгрес лемків. На форум з'їхалися майже 20 художніх колективів з Тернопільщини, Львівщини, Івано-Франківщини.

І того ж місяця капела взяла участь у XV фестивалі української культури в Польщі «Перемишль-97». Разом з хором «Журавлі» (Польща) було виконано декілька духовних творів на відкритті цього свята. Пізніше відбувся і сольний виступ "Лемковини". А в неділю в українській кафедральній церкві співали св. Літургію, яку очолював владика Іван Мартиняк.

Особливо важливою подією для "Лемковини" були концертні виступи на I i II світових конгресах Світової федерації лемків, що проходили у Львові в 1993 і 1997 роках. Окрім концертних виступів, хор співав

Службу Божу в лемківській церкві та успішно виступав на Співочому полі в Шевченківському гаю.

24 серпня 1997 року в с. Рудно відзначено 6-ту річницю Незалежної України. Хор «Лемковина» виступав спільно з колективами шкіл. Для деяких учасників колективу це був останній виступ. Після канікул, у вересні, на репетицію прийшли небагато хористів. Чимало виконавців знайшли собі інші місця праці. Відчуття безперспективності, непотрібності запанувало у колективі. На засіданнях правління Львівського регіонального крайового товариства «Лемківщина» неодноразово йшлося про те, що вартоє шукати лемківські осередки у селах, куди хор міг би приїздити з концертами. Але проблема залишалася невирішеною, як і питання транспорту, хоча би мінімального фінансування.

За роки Незалежної України (1991-1997 рр.) при допомозі члена правління товариства «Лемківщина» Юліана Френчка (у часі старостування одного з авторів цієї праці – Івана Сенька) було організовано 40 концертних виїздів, з них 16 — за кордон. Всього за цей період було проведено 152 концертні виступи.

А з початку своєї творчої діяльності «Лемковиною» дано понад 500 концертів. У її репертуарі є чимало творів, які виконувалися вперше саме «Лемковиною».

У різних куточках України, Польщі та інших держав місцеві лемки мали можливість почути рідне слово, рідну пісню аж після 45-50 років проживання на чужині.

Капела пропагувала лемківську пісню безкорисливо, не перетворюючи пропаганду своєї культури у бізнес.

Схвально висловлювалися про роль «Лемковини» на ниві розвитку культури лемків такі відомі діячі як Іван Желем, Теодозій Старак. «Народна хорова капела «Лемковина» — це на Україні унікальний колектив, мотиви творчості якого сягають своїм корінням у глибоку минувшину Лемківщини. Народження і діяльність «Лемковини» дало початок новому великому життю лемківської пісні на українському ґрунті». (Зі вступного слова Івана Желема до платівки «Заграй мі, гудачку».) Або ось висловлювання Теодозія Старака: «Лемковина «відкрила українцям всього світу та іншим народам виняткову красу й багатство лемківської пісні. Вона підтримувала на дусі відріваних від отчого краю, від своїх зелених гір лемків, розкиданих по всьому світу, не давала їм забути, хто вони, закликала зберегти їх етнічну оригінальність, культурне багатство, звичаї та традиції.»

Водночас слід відзначити великий вклад «Лемковини» у справу національного відродження

України, утворження устремлінь нашого народу до створення своєї незалежної національної держави. Згадаймо, що національний гімн “Ще не вмерла Україна” на предковічній українській землі вперше виконала “Лемковина”. Честь і хвала за це!”

Найкращі роки свого життя поклав на вівтар Лемківщини колишній художній керівник хору Заслужений працівник культури України Іван Кушнір. 23 роки він дбав про цей колектив: репертуар і поголосники, гармонізацію пісень та склад колективу, якість голосів, роботу з солістами та оркестром, турбувався про матеріальну базу, виїзди, концерти... Про нього як художнього керівника колись писав Іван Желем: “Невтомний працелюб і педагог, він систематичною наполегливою працею з хористами зумів за короткий час вивести колектив на високий мистецький рівень. Іван Кушнір домагається такої інтерпретації лемківських співанок, яка є їх високохудожньою автентичністю.”

Дійсно, під його майже чвертьстолітньою орудою “Лемковина” досягла вершин мистецької майстерності та досконалості, заявивши всьому світові про незрівнянно багату самобутню лемківську пісню. У цьому його неоціненна заслуга! І як знати, можливо саме він, за розпорядженням його мистецької долі, віднайшов і заспівав ту найкращу прабатьківську пісню. Майбутнє покаже!

Нині капела переживає свій третій етап діяльності. Можна сказати, що він розпочався в 1998 році, коли до керівництва “Лемковиною” прийшов молодий, енергійний фахівець своєї справи Роман Стефанко. Він активно поринув у працю з хористами і з успіхом виступав на першому міжнародному фестивалі фольклору “Юнеско-Україна” у Львові, в Києві в національному Палаці “Україна” та в інших містах. Протягом 1998-1999 рр. капела дала понад 30 концертів, брала участь у традиційних фестивалях лемківської культури “Ватра” в Україні та Польщі.

Незабутнім для капелян залишиться період, коли керівником хору в 2000-у році став Володимир Льорчак - досвідчений диригент, фахівець високої музичної культури.. Він недовго очолював колектив. У червні 2001 року передчасно відійшов у вічність.

Тепер у капели новий диригент – Марія Мельник. Це високопрофесійний фахівець з великим досвідом роботи в хоровій справі, яка свого часу була солісткою “Лемковини”, а опікується капелою її староста Андрій Байса. Похвально те, що він один з тих співаків-початківців, які організовували лемківський хор у Рудно в далекому 1969 році. Це один із трьох братів співацької родини Байсів. Нагадаємо, що багато сили і здоров'я віддав для “Лемковини” світлої пам'яті Дмитро Байса, який старостував у 1982-1988 роках. Пізніше два роки

цю важку місію виконував Петро Байса – співак і відмінний виконавець лемківського гумору.

У різні роки з “Лемковиною” співпрацювали відомі співаки, артисти. Висловлюємо сердечну подяку Галині Гавриш, Володимиру Ігнатенку, Наталії Скарвінко, Марії Хом’як, Юрію Гурешу, а також ведучим концертів, декламаторам Любові Чуловській та Олені Галеті.

Впродовж більше тридцяти років у “Лемковині” співають люди різного віку, різних професій. Серед капелян були лемки і не лемки. Були вчителі та лікарі, музиканти і кравці, інженери та архітектори, агрономи і бухгалтери, слюсари і токарі, студенти й

домогосподарки, але всіх їх об’єднувало любов до пісні, до лемківського фольклору, вокального мелосу, що походить із зелених Бескидів.

Понад тридцять років лунає над Україною та за її межами, звучить у світовому й вітчизняному теле- і радіоєфірі життєстверджуючий спів народної самодіяльної хорової капели “Лемковина”. Долаючи всі труднощі, хористи різних поколінь гордо несуть пісенний смолоскип свого барвистого лемківського фольклору, який дзвінким потоком вливається в широчінь ріки, ім’я якій – українська народна музично-пісенна творчість.

ВРАЖЕННЯ СЛУХАЧІВ-ГЛЯДАЧІВ ПРО КОНЦЕРТНУ ДІЯЛЬНІСТЬ “ЛЕМКОВИНИ” В РІЗНІ РОКИ

(ВИТЯГИ З “КНИГИ ВІДГУКІВ”)

Дорогі друзі! Ваші пісні пригадали мені мої рідні гори, дитинство на Лемківщині. Вклоняюся Вам до ніг.

Петро Кавчак. 1978 рік.

Від імені мешканців смт. Пустомити, і особливо від лемків, щиро дякуємо за Ваш чудовий спів.

Родини Гарчовських, Добровольських, Куриловичів.

Щиро і сердечно дякуємо за зразкове виконання сучасних і лемківських пісень.

Родина Соболевських з Горлицького повіту.

Цікавий і різноманітний репертуар, музикальна довершеність і пластичність фраз, художня інтерпретація творів, особливо лемківських пісень - забезпечують капелі великий успіх.

Михайло Мокрецький, художній керівник Івано-Франківської обласної філармонії (1979 р.)

Хай щастить Вам на ниві творчості! Далекої Вам дороги, високої Вам слави, довгих і чудових років життя!

Учителька із Сколівщини – Павлишин Розалія.

До глибини душі вразив мене спів “Лемковини”. Як чудово звучать зі сцени наші народні перлини! Капела довела, що пісні лемків можуть бути представлені на найвищих вокальних форумах, конкурсах і фестивалях.

Гордимось і радіємо з того, що є на світі такі ентузіасти хорового співу, які плекають та розвивають рідну пісню, не дають її піти в забуття.

Честь, хвала, подяка хористам і диригентові!

Михайло Дзіндзьо, м. Борислав, 1979

Завдяки Вашому концерту лемки старшого віку хоч на годину на крилах Ваших пісень полинули у свою молодість, а молоді глибше пізнали мистецтво Лемківщини. Вам наша шана, наша любов, наші квіти!

Лемки м. Борщева, Тернопілля. 1981 рік.

Ваш спів відновив наш давній біль за рідним лемківським краєм.

Лемки м. Калуш. 26 підписів. 1983 рік.

Дякуючи Вам, цвіте і зеленіє наша гілочка на буйному і розкішному дереві української пісенної культури.

Іванна Драль. Калуш.

Від душі бажаю Вам дальших творчих злетів, успіхів. Щирої безкорисливої дружби між собою. Хочеться всіх пригорнути до серця.

П. Пиртей, Івано-Франківськ. 1983 рік.

Даруйте і надалі людям перлину-пісню, багатство народної скарбниці.

А. Іванов, профспілковий діяч, 1984 рік.

...Якби думки, слова, настрій присутніх на концерті "Лемковини" зібрали разом, було б море щастя і радості.
Найкращі слова похвали і подяки славній "Лемковині".

Емілія Бондарівська, м. Львів, 1984

...Захопленню нашему немає меж! Висока культура слова, багатогранна, барвиста, колоритна, філігранна та віртуозна музична мова. Величезне естетичне вдоволення огортає душу, слухаючи вас.

Христина Саноцька, член спілки художників, м. Львів, 1984

Прекрасну і благородну роботу проводить "Лемковина" у поширенні оригінального лемківського фольклору.

Василь Хомик, Петро Когут 1985 рік.

Хай добром стеляться Ваші життєві і творчі дороги. Високого Вам злету, багатого творчого доробку, невпинного зростання у прославленні Лемківщини і України.

Учасники Шевченківського вечора "У сім'ї вольній, новій". Кам'янка-Бузька.
Березень 1986 року.

Дякуємо Вам за те, що не забуваєте рідної пісні, що несете красу лемківських мелодій по всій Україні.

В. Говда. Бережани, 1986 рік.

Я представниця третього покоління лемків. Мені тільки 17 років, але я не можу словами передати того почуття, яке захопило мене під час Вашого співу. Дякую, що Ви є!

Медсестра санаторію "Кристалевий палац"
Павлишин-Байса. Жовтень 1986 року.

Хвила Тобі, "Лемковино" і Твоєму керівникові Іванові Кушніру за те, що Ви несете в українську культуру наше лемківське народне мистецтво.

Василь Колодійчик, Борислав.

Щиро вдячні за прекрасний букет барвистих народних пісень. Сійте і далі в людських серцях розумне, добре, вічне.

Мешканці м. Ходорова. 1987 рік

...Ваші прекрасні пісні до єдності взывають, слози витискають. Пригадуємо, що колись у кожному селі так співали, а зараз сталася велика пустка. Від імені наших гір, лісів і потічків і нас малочисленних на рідній землі лемків, складаємо вам сердечну подяку. Велике вам Боже заплат!

Василь Сова, м.Криниця, Польща

Своїми чарівними лемківськими піснями у "Шевченківськім гаю" Ви принесли нам багато приємних вражень.

Працівники музею народної архітектури та побуту. Львів, травень 1991 року.

...Лемківські пісні у вашому виконанні набувають неповторного, п'янко-дзвінкого тембру, який надовго залишається в пам'яті... "Лемковино", світку ти наш...

Діана Стасюк, Юрій Крегель, студенти ЛДУ, м.Львів, 1992

Нам, українцям в Польщі власне найбільше потрібні Ваші пісні, музика, гумор з Рідної Землі. Приїжджайте частіше. Ми завжди будемо Вас слухати.

Андрій Шмигельський, м. Ельблонг, Польща, 1995 р.

"...У Лемківщині втраченій, далекій
Пісні забуті бродять між ялиць..."
Велика подяка вам за відновлення цих пісень.
Прекрасне виконання!

Л.Мончак, м. Івано-Франківськ, 1992

Щиро сердечно дякую за хвилини радості яки я отримав от чудового співання хору "Лемковини". Жичу жебисте все так гарно веселили вшитких лемків. Здрав'я, любови і Божого Благословення жичу Вам.

О.Анатолій Дуда, м.Монастирська, Тернопільщина, червень 1992.

Вітаємо Вас над Балтійським морем у Гданську! Ви амбасадори української музичної культури. Гратуємо Вам високого рівня художнього.

Христина Парашкевич, м. Гданськ, 1995.

У 1969 – 1974 РОКАХ
ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
Р.КОКОТАЙЛА, М.МОКРЕЦЬКОГО, Т.МАТВІЇВА,
І.ЦИКЛІНСЬКОГО
БУЛИ ВИВЧЕНІ ПІСЕННІ ТВОРИ

1. Я до леса не піду – opr. Р. Соболевського
2. Здалека-сме приїхали – opr. Я. Баранецького
3. Дунаю, Дунаю – opr. Р. Соболевського
4. Ой, Янічку, оженя – opr. Р. Соболевського
5. Такий єс, Янічку, як ружа – opr. Р. Соболевського
6. Не хвалюся – opr. Я. Ярославенка
7. Кед мі пришла карта – opr. К Стеценка
8. Мала-м сой фраїра – opr. М. Гайворонського
9. Ой ти старий сиваку – opr. Є. Козака
10. Як єм била ище мала – opr. Я. Полянського
11. Дай ня мамко – opr. Є. Козака
12. Бодай та корчмичка – opr. Я. Баранецького
13. Полетів би-м на край світа – opr.
Я. Баранецького
14. В гаю зелененькім – opr. Ф. Колесси
15. Зродилися терки – opr. Т. Хахая
16. Як я сой заспівам – opr. Ч. Сондая
17. Ішло дівча лучками – opr. І. Мороза
18. Тихо хлюпоче ся річка – словацька нар. пісня
– opr. С. Попова

ХУДОЖНІ КЕРІВНИКИ

Роман Кокотайл
в 1969-1970 рр.

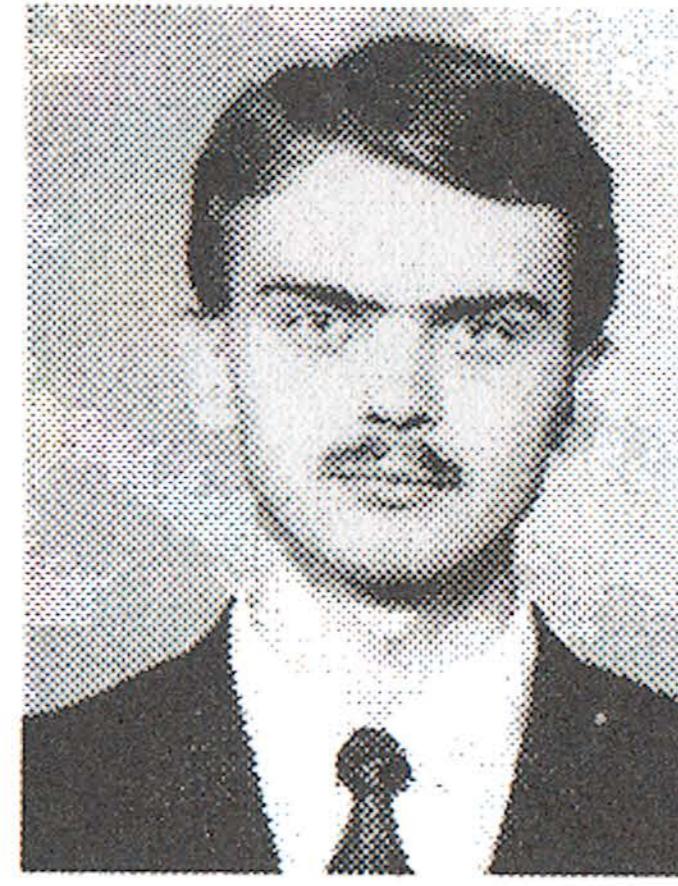
Михайло
Мокре茨ький
в 1971-1972 рр.

Ігор Циклінський
в 1972-1974 рр.

Іван Кушнір
в 1975-1997 рр.

Роман Стефанко
в 1998-2000 рр.

Володимир Льорчак
в 2000-2001 рр.

СТАРОСТИ КАПЕЛИ

Павло Юрковський
в 1969-1982 рр.

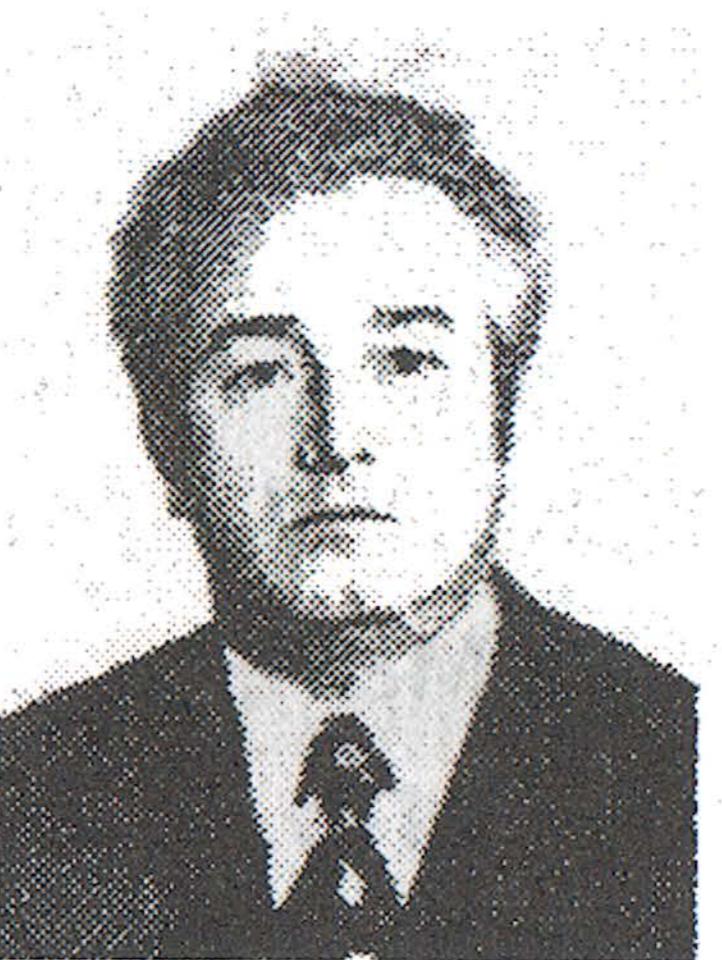
Роман Соболевський
філолог, самодіяльний
композитор, обин з
організаторів "Лемковини"

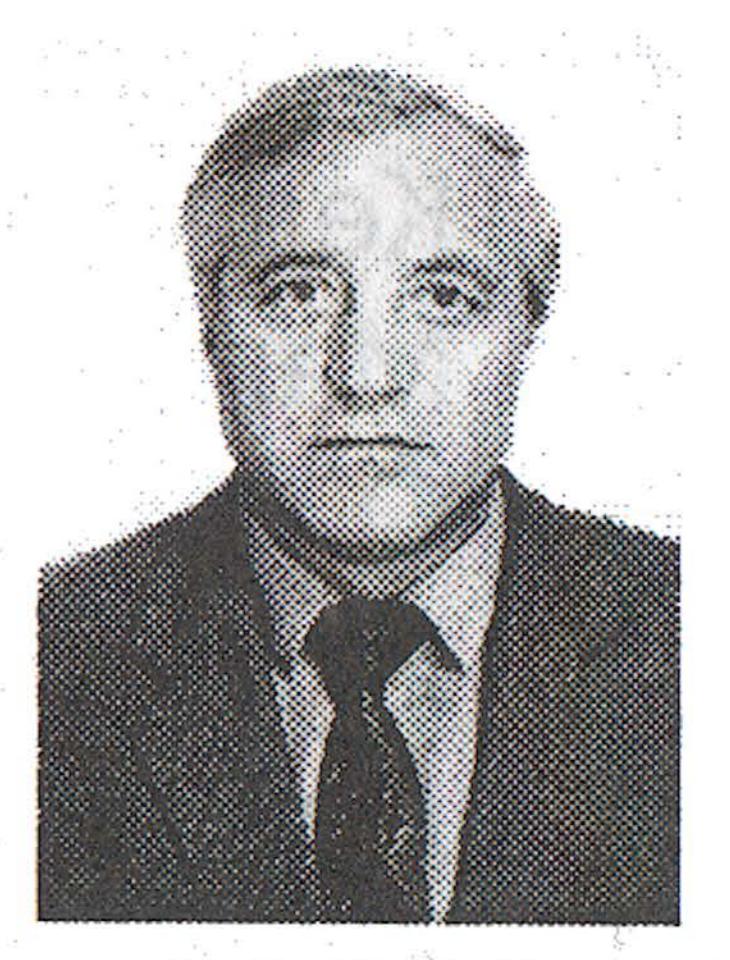
Дмитро Байса
в 1983-1988 рр.

Петро Байса
в 1988-1990 рр.

Іван Сенько
в 1991-1997 р.

Андрій Байса
з 1998 р.

Марія Мельник
в 2002 р.

Зеновій Булик
керівник оркестру
в 1975-1992 рр.

Нестор Сорока
керівник оркестру
в 1992-1996 рр.

У 1975 – 1997 РОКАХ
“ЛЕМКОВИНОЮ”
ПІД КЕРІВНИЦТВОМ І. КУШНІРА
БУЛИ ВИВЧЕНІ ПІСЕННІ ТВОРИ

Українські народні пісні з Лемківщини

1. Гори наши - opr. Р. Соболевського
2. Ой верше мій верше - opr. М. Гайворонського
3. А ти, дівча, як ся маш? - opr. Т. Хахая
4. Сідит пташок - opr. Я. Полянського
5. Дівча, рушай собом - opr. В. Флиса
6. Нич не маме - opr. Є. Козака
7. Широкеє болонячко - opr. Д. Січинського
8. Там, за селом - opr. М. Стеценка
9. Як я сіно грабала - opr. Б. Дрималика
10. Заشعміли ліси - opr. І. Майчика
11. Чиє ж то полічко - opr. А. Кос-Анатольського
12. Зелена ліщина - opr. А. Кос-Анатольського
13. Боже, Боже, што ж ми з того - opr. Ф. Колесси
14. Горіла липка - opr. А. Кос-Анатольського
15. Фурман - opr. А. Кос-Анатольського
16. Гей, до нас, хлопці, до нас - opr.
Я. Полянського
17. Горі Шаришом - opr. Я. Полянського
18. Ліщина-ліщина - opr. С. Людкевича
19. Юж мелем - opr. Є. Козака
20. Ой, ци підеш? - opr. Я. Полянського

21. Моя мила шудре-дудре - opr. І. Майчика
22. Ой гора та висока - opr. І. Майчика
23. То не я калину ламала - opr. І. Майчика
24. Мила моя - opr. А. Кос-Анатольського
25. Лемківська колискова - opr. А. Кос-Анатольського
26. Наша Аничка - opr. Є. Козака
27. Заграй мі, гудачку - opr. А. Кос-Анатольського
28. Дармо ви мя, мамко - opr. М. Дацка
29. Ей, горами волоньки - opr. М. Дацка
30. На високій горі - opr. М. Дацка
31. Там пониже селечка - opr. Я. Полянського
32. Дармо, Янчик - opr. Ю. Маєвського
33. Брало дівча лен - opr. Л. Горової
34. Ей крохком, коні, крохком - opr. І. Мороза
35. Ой ми, яко ми - opr. Є. Козака
36. Під облачком - opr. І. Задор
37. Гори мої, гори - opr. М. Костенка
38. Гей вечер, Боже, вечер - opr.
Я. Баранецького
39. Вертай, дівче - opr. І. Майчика
40. Долина, долина - opr. Ф. Колесси
41. На високій горі - opr. М. Колесси
42. Мала баба Михала - opr. М. Колесси
43. Не мам нич - opr. М. Дацка
44. Серед села росне грушка - opr. Р. Цися
45. Старій бабі дати граблі - opr. М. Дацка

46. Ей прид до нас, шугаю - opr.
Я. Трохановського
47. Ой коби я біду знала - opr. Я. Полянського
48. Не буду ся женив - opr. М. Дацка
49. За поляном чорна роля - opr.
Я. Трохановського
50. Вшитки ся поля зазеленіли - opr. А. Кос-Анатольського
51. Ватро, ватро, Бог тя створив - opr. І. Мороза
52. У горах Карпатах - opr. Т. Хахая
53. Як єм ішов з Дебречина - opr. Г. Верети
54. Казав милий же мя возме - opr. Ч. Сондая
55. Ей не буду все лем банувати - opr. Г. Коваля
56. Котилися дві колеса - opr. І. Мацієвського
57. Повідав мі милий - opr. І. Майчика
58. Співайте, дівочки - opr. Ф. Колесси
59. Добрі тому коса косит - opr. М. Дацка
60. Туга за Карпатами - opr. Т. Гичко
61. Не кашлий, дівчино - opr. Т. Гичко
62. Дрібний дожджик - opr. Т. Гичко
63. А там долом - opr. Я. Полянського
64. А нашто, мі нашто - opr. Я. Ярославенка

Твори на слова Т.Шевченка

1. Заповіт - opr. Л.Ревуцького
2. Думи мої - opr. Є. Козака
3. Сонце заходить – муз. В. Іконника
4. Садок вишневий коло хати - муз. Б. Вахнянина
5. Учітесь, брати мої – А. Кос-Анатольського
6. Світе тихий, краю милий – муз. Д. Котка
7. Над Дніпровою сагою – муз. С. Стельмащука
8. Вітер з гаєм розмовляє – муз. Д. Коханського
9. Ой стрічечка до стрічечки – муз. Гумиловича
10. Реве та стогне Дніпр широкий - opr.
А. Авдієвського
11. Ой літа орел - opr. Я. Орлова
12. Бандуристе, орле сизий - opr. Я. Орлова
13. Зоре, моя вечірняя - opr. М.Леонтовича

Українські народні пісні

1. Спи, Тарасе, батьку рідний - opr. А. Захарченка
2. Чом, чом, земле моя - opr. – А. Кос-Анатольського
3. Чуєш, брате мій - opr. К. Стеценка
4. Там під Перемишлем - пісня українських січових стрільців
5. Зродились ми - пісня УПА
6. Марш сотні "Хріна" - пісня УПА
7. Ой там за Дунаєм - opr. Є. Козака
8. Їхав козак містом - opr. Г. Верети
9. В гаю зелененькім - opr. М. Гринишина
10. Бистра вода - opr. М. Колесси
11. Коло млина яворина - opr. Я. Ярославенка
12. Щедрик - opr. М. Леонтовича
13. Колись, дівчино мила - opr. В. Барвінського
14. Ой летіла горлиця - opr. М. Лисенка
15. Ой зацвіли фіалочки - opr. С. Людкевича
16. В'язанка українських народних пісень "Кобза" - opr. Г. Давидовського
17. Коломийки - opr. А. Гнатишина

Авторські твори

1. Вічний революціонер – муз. М. Лисенка
2. Грими, грими, могутня пісне – муз. В. Верховинця
3. Люблю я тебе, Україно – муз. М. Костецького
4. Засяло сонце золоте – муз. І. Недільського
5. Ревуть, стогнуть гори-хвилі – муз. М. Кропивницького
6. Гей, Бескиди, мої – муз. І. Майчика
7. Стелися, барвінку – муз. Г. Давидовського
8. Вечір – муз. І. Воробкевича
9. Сонце ся сковало – муз. С. Людкевича
10. Ой у саду – муз. М. Гайворонського
11. Крилець, крилець... – муз. В. Матюка
12. І снилося з ночі дівчині – муз. Л. Лепкого, муз. opr. З. Лиська
13. Купальські вогні – муз. З. Кріля
14. Місячна соната – муз. Л.-В. Бетховена
15. Лісове озеро – муз. М. Людіга
16. Ave Maria – муз. Г. Допіцетті
17. Pieśń wieczorna – муз. С. Монюшка
18. На Лемковині – муз. Я. Трохановського
19. Наша пісня – муз. І. Майчика
20. Рідна земля – муз. І. Майчика
21. Пам'ятаю свій рідний край – муз. І. Майчика

Колядки та щедрівки

1. Бог Предвічний.
2. Вселенная веселися.
3. Нова радість стала.
4. Радуйтесь усі люди.
5. Іде звізда чудна
6. У Вифлеємі нині новина.
7. Бог ся раждає.
8. Ой видить Бог.
9. Христос родився.
10. Спи, Ісусе.
11. Свята ніч.
12. Радість нам ся явила.
13. Народився Ісус Христос
14. Пасли пастирі воли.
15. Быв святый вечір.
16. Господь Бог Предвічний.
17. Старий рік минає.
18. Ой сивая та і зозуленька.
19. В полі, полі.
20. Прийшли щедрувати.
21. Щедрик.
22. Прийшли сме ту шедраци.

**У 1998-2001 РОКАХ ПІД КЕРІВНИЦТВОМ
Р. СТЕФАНКА, В. ЛЬОРЧАКА, М. МЕЛЬНИК
БУЛИ ВИВЧЕНІ ТВОРИ**

1. Ой, Янку, Янку - opr. Р. Стефанка
2. Чом ти не прийшов - opr. Р. Стефанка
3. Летіла куля - opr. Р. Стефанка
4. Чиє ж то полечко - opr. Р. Стефанка
5. Цне мі ся за тобом - opr. В. Льорчака
6. Чом же ти мене не закликала - opr.
В. Льорчака
7. Стоїть гора високая - opr. В. Льорчака
8. Срібні сани – гарм. В.Льорчака
9. У Вефлеємі днесь – гарм. М.Мельник
10. Чути дзвін – гарм. М.Мельник
11. Чудесна пісня - гарм.М.Мельник
12. Horch was Kommt ? – opr.М.Мельник
13. Ой на Івана,ой на Купала, opr.М.Мельник
14. Файні люди, opr.Б.Сташківа
15. Спас нам народився, opr.В.Матюка
16. Не плач Рахиле – opr.В.Матюка
17. Стань Давиде – opr.В.Матюка

ХРОНОЛОГІЧНА ДОВІДКА

ВАЖЛИВІШИХ ДАТ І КОНЦЕРТІВ

НАРОДНОЇ ХОРОВОЇ КАПЕЛИ «ЛЕМКОВИНА»

1969 рік, осінь	- заснування «Лемковини»
1971 рік 14 лютого	- перший концерт «Лемковини»
1973 рік 7 квітня	- перша телепередача про «Лемковину» з циклу “Чиста криниця”
1974 рік 26 червня	- запис «Лемковини» для республіканського радіо
1975 рік 7 червня	- перший звітний концерт в залі обласної філармонії
1977 рік 1 травня	- диплом I ступеня на Першому Всесоюзному фестивалі самодіяльної художньої творчості
1977 рік 14 травня	- телепередача «Народні таланти» за участю А. Кос Анатольського
1978 рік 16 квітня	- присвоєно почесне найменування «Самодіяльна народна хорова капела»
1978 рік 14 червня	- перші концертні поїздки в Івано-Франківську і Тернопільську області. Наступні поїздки 1981, 1983, 1988, 1990 рр.
1979 рік 26 листопада	- концерт - відеозапис для Центрального телебачення
1980 рік 25 травня	- творчий звіт з нагоди 10-річчя «Лемковини»
1981 рік 23 листопада	- концерт - зустріч з письменником Д.Бедзиком
1984 рік 9 березня	- участь у телетурнірі «Сонячні кларнети»
1984 рік 13 липня	- концерти в Музеї народної архітектури та побуту (м. Київ). Запис на платівку «Співає «Лемковина»
1984 рік 19 жовтня	- поїздка в Закарпаття. Участь у зйомках фільму про життя і побут лемків.
1986 рік 3 липня	- поїздка в Естонію на свято відкриття Співочого поля в м. Рапле
1987 рік 9 серпня	- концерт - зустріч з ансамблем “Карпати” (США)
1988 рік 22 квітня	- запис програми на платівку «Заграй мі, гудачку» в м. Києві
1989 рік 28 січня	- перша концертна поїздка в Польщу на Лемківщину
1989 рік 15 листопада	- ювілейний концерт до 20-річчя «Лемковини»

1990 рік	19 січня	- перший різдвяний концерт «Різдво на Лемківщині»
1990 рік	29 квітня	- перша концертна поїздка в Шевченківський край (Черкащина)
1990 рік	16 червня	- участь у Святі української культури в м. Свиднику (Словаччина)
1990 рік	20 липня	- перша поїздка на Свято лемківської культури «Лемківська ватра». Наступні традиційні щорічні поїздки.
1990 рік	1 серпня	- участь у відкритті Співочого поля у Львові
1990 рік	13 вересня	- концертно-агітаційна поїздка в Луганську область. Дано сім концертів.
1990 рік	5 жовтня	- участь у Міжнародному фестивалі українського фольклору "Громада"
1991 рік	25 травня	- Міжнародний фестиваль Лемківської культури у Львові. Виступ «Лемковини» на Співочому полі в рамках цього фестивалю.
1991 рік	12 жовтня	- Лемківський кермеш в м. Бориславі. Виступ «Лемковини»
1991 рік	18 листопада	- концертно-агітаційна поїздка «Лемковини» в Харківську область, напередодні референдуму. Дано шість концертів.
1991 рік	8 січня	- телепередача «Лемківське Різдво». Колядки, вертеп - дійство у виконанні «Лемковини».
1992 рік	11 березня	- концертно-агітаційна подорож у Крим. Дано п'ять концертів.
1992 рік	7 червня	- перший Всеукраїнський конгрес лемків у Тернополі. Участь «Лемковини» у концертній програмі.
1992 рік	13 жовтня	- перше виконання Літургії під час освячення лемківської церкви св. Володимира та Ольги.
1992 рік	19 листопада	- участь у Все світньому фестивалі «Бойківські фестини» в м. Турка Львівської області
1993 рік	8 жовтня	- Все світній конгрес Світової федерації лемків. Успішний виступ «Лемковини» для делегатів конгресу.
1994 рік	10 січня	- концертно-гастрольна поїздка до Німеччини і Західної Польщі. Усього дано дев'ять концертів.
1994 рік	8 березня	- концертна поїздка в Канів і Керелівку в рамках святкування 180-річниці від дня народження Тараса Шевченка.
1994 рік	24 вересня	- перша «Лемківська Ватра» в м. Борщеві на Тернопільщині з участю «Лемковини»

**ХУДОЖНІ КЕРІВНИКИ
КАПЕЛИ “ЛЕМКОВИНА”**

Роман Кокотайло – 1969 -1970 рр.
Михайло Мокрецький – 1970 -1971 рр.
Тарас Матвіїв – 1971 – 1972 рр.
Ігор Циклінський – 1972 -1974 рр.
Іван Кушнір – 1975 -1997 рр.
Роман Стефанко – 1998 -2000 рр.
Володимир Льорчак – 2000 -2001 рр.
Марія Мельник з 2002 року

Керівники оркестру “Лемковина”

Зеновій Булик – 1979 – 1992 pp.
Нестор Сорока – 1992 -1997 pp.
Андрій Мельник – 2000 р.

Старости капели “Лемковина”

Павло Юрковський – 1969 -1982 pp.
Дмитро Байса – 1983 -1988 pp.
Петро Байса – 1989 -1990 pp.
Іван Сенько – 1991 – 1997 pp.
Андрій Байса – з 1998 р.

89. Мазурак Юрій	120.Сенчина Наталія	151.Швягла Ярослав
90. Мандюк Тетяна	121.Сенько Іван	152.Шніцар Олександра
91. Манько Теофілія	122.Сенько Мирослава	153.Шупяна Леся
92. Мацієвський Дмитро	123.Сенько Михайло	154.Щерба Леся
93. Медина Ольга	124.Соболевський Роман	155.Юрковський Павло
94. Мельник Богдан Й.	125.Собчук Тетяна	156.Юськів Володимир
95. Мельник Богдан Я.	126.Сорока Нестор	157.Ярославцева Ганна
96. Міщук Степан	127.Сорока Юрій	158.Ярошевич Теодор
97. Микулович Олег	128.Скарвінко Наталія	
98. Михаш Дарія	129.Стах Орися	
99. Михайлович Аріадна	130.Стегура Ірина	
100.Могилевич Віра	131.Стельмах Марія	
101.Могитич Мирослава	132.Степанко Микола	
102.Могитич Роман	133.Степанко Роман	
103.Мороз Іван	134.Смертига Юлія	
104.Моцяк Любов	135.Спірняк Василь	
105.Націк Федір	136.Сулик Ганна	
106.Новосад Назар	137.Сушко Наталія	
107.Новосад Наталія	138.Усяк Петро	
108.Панчишин Ірина	139.Федоршак Дарія	
109.Панчишин Роман	140.Хмельюк Любов	
110.Петрончак Оксана	141.Хомічак Ігор	
111.Петрушко Юрій	142.Хом'як Марія	
112.Пиж Петро	143.Худоба Ярослава	
113.Підперигора Зеновій	144.Цибульська Лідія	
114.Плахта Олександра	145.Цигилик Наталія	
115.Плахтій Леся	146.Чабан Христина	
116.Прокопчук Ігор	147.Чуловський Зеновій	
117.Процик Ольга	148.Чуловська Любов	
118.Ривак Ілля	149.Шала Броніслава	
119.Савка Любов	150.Швець Михайло	

КЕРІВНИКИ НАРОДНОГО ХОРУ “ЛЕМКОВИНА” (з 2002 р.)

Художній керівник і головний диригент Марія Мельник

Керівник оркестру Андрій Мельник

Балетмейстер Олег Копильчак

Староста хору Андрій Байса

ТВОРЧИЙ СКЛАД ХОРУ

Сопрано

1. Байса Ольга
2. Боровець Надія
3. Головчак Ганна
4. Кавецька Оксана
5. Кищак Тереза
6. Лаба Наталія
7. Полуситок Ольга
8. Стефанко Ольга
9. Тара Володимира
10. Тупіс Марія
11. Федоро Ольга
12. Фік Тереза
13. Щерба Ганна

Альти

1. Войтановоїка Марія
2. Войтановська Тереза
3. Волошинська Ганна
4. Григорчук Любов
5. Гусак Ганна
6. Кірничук Тетяна
7. Кіт Марія
8. Ковалик Марія
9. Космина Ярина
10. Летнянчин Любов
11. Сімчук Леся
12. Солонинко Олександра

Тенори

1. Андрушович Тарас
2. Байса Андрій
3. Гоянюк Юрій
4. Кіт Володимир
5. Мельник Богдан
6. Петрончак Атанас
7. Рега Лев
8. Сенчина Олег
9. Хомик Ігор
10. Шала Іван

Баси

1. Басюк Тарас
2. Добровольський Федір
3. Лаб'як Осип
4. Служалий Михайло
5. Сухий Іван
6. Сушко Іван
7. Турко Михайло

Склад оркестру

1. Герасимович Роман
2. Заміщак Ярослав
3. Кецун Оксана
4. Макар Андрій
5. Мельник Андрій

Танцювальна група

1. Кащенець Наталія
2. Коваль Оксана
3. Папіш Наталія
4. Рибяк Тетяна
5. Шевчук Олена

Іван Сенько – народився 1928 року в селі Красна Кроснянського повіту – Польща. Після переселення в Україну (село Юр'ямпіль на Тернопільщині) здобув вищу освіту за спеціальністю - "Бухгалтер-економіст".

З 1959 року проживає у Львові. До виходу на пенсію понад 40 років працював у системі споживчої кооперації.

Понад 17 років був активним учасником Народної хорової капели "Лемковина", а в 1991-1997 рр. – її старостою. Неодноразово обирається членом правління Львівського краєвого товариства "Лемківщина", а в останні роки – головою контрольної комісії.

Ольга Фабрика народилася 4 вересня 1975 року в Івано-Франківську. Закінчила музичну школу-семирічку по класу фортепіано. З 1990 по 1994 роки навчалася на фортепіанному відділі Івано-Франківського музичного училища імені Д. Січинського. У 1999 році з відзнакою закінчила музичний факультет Прикарпатського університету ім. В. Стефаника. Магістр музикознавства. Тепер аспірант. Досліджує духовно-мистецьку культуру лемків другої половини ХХ століття.

ЗМІСТ

Вступне слово	3
Колиска “Лемковини” – селище Рудно	5
Пісенні маршрути “Лемковини”	9
“Лемковина” у Бескидах	15
“Лемковина” Кобзареві	17
Хорова капела “Лемковина” в Незалежній Україні	20
Знов капели чути голос	23
Ювілеї, фестивалі, конгреси й кермеші	25
Враження слухачів-глядачів про концертну діяльність “Лемковини”	
в різні роки (витяг з книги відгуків)	32
У 1969-1974 роках під керівництвом Р. Кокотайла, М. Мокрецького, Т. Матвіїва, І. Циклінського були вивчені пісені твори	37
У 1975-1997 роках “Лемковиною” під керівництвом І. Кушніра були вивчені пісенні твори	39
У 1998-2001 роках під керівництвом Р. Стефанка, В. Льорчака, М. Мельник були вивчені твори	42
Хронологічна довідка важливіших дат і концертів	
народної хорової капели “Лемковина”	43
Художні керівники капели “Лемковина”	46
Колишні учасники народної хорової капели “Лемковина”	47
Керівники народного хору “Лемковина” (з 2002 р.)	49
Відомості про авторів	50

**О б р а з о т в о р ч е в и д а н н я
Народна хорова капела "Лемковина"
Творча біографія колективу**

**Вступне слово Красовського Івана Дмитровича
Авторський текст Сенька Івана Михайловича та Фабрики Ольги Романівни
Фотографії Фабрики Романа Михайловича та з сімейних архівів учасників хору**

Відповіdalnyj za vypusk I. Chelak

Здано до складання 06.06.2003.

Підписано до друку 15.09.2003

Формат 100x70^{1/16}

Умовн. друк. арк. 4,55 + 6 вкл.

Умовні фарбовідб. 9,1

Наклад 1000

Обл.-вид. арк. 3,08+0,77 вкл. Зам. №403.

Віддруковано в НВМ Поліграфічного технікуму УАД
79008, м. Львів, пл. Митна, 1.

